

Рената Самарцић Уметност и криминал

Уметност и криминал / Рената Самарцић
[регистри: Маја Јовановић]

Нови Сад : Платонеум,

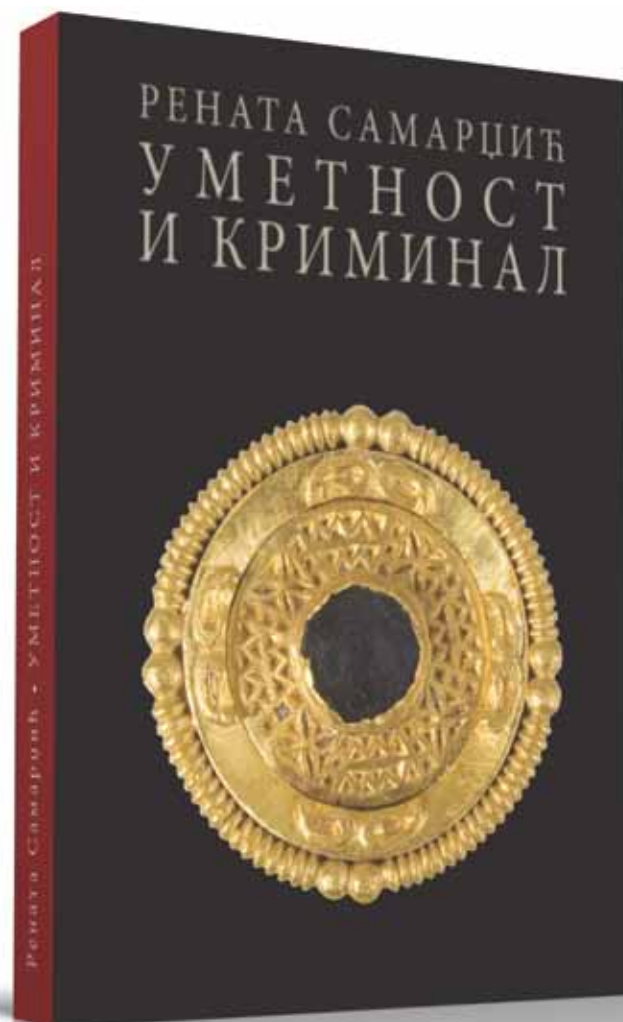
383 стр. ; илустр. ; 24 cm

Напомене и библиографске референце уз текст;
Библиографија; Résumé; Регистри.

ISBN 978-86-85869-88-4

У издању издавачке куће „Платонеум“ из Новог Сада недавно је изашла из штампе књига *Уметности и криминал* аутора др Ренате Самарцић, чији предмет истраживања јесте криминал у вези с уметнинама (*art crime*) и последице које он узрокује по друштво. Ауторка у књизи разматра четири основне категорије криминалитета у вези с уметнинама – крађу уметничких дела и литургијских предмета, пљачкање антиквитета, вандализам и кривотворење уметнина, указујући на велике културну, духовну и материјалну штету коју он наноси држави и грађанима као поседницима уметнина.

У књизи су анализирани карактеристичне примери из историје криминала у вези с уметнинама. Од периода антике до савременог доба није било ратова без пљачки, сполијација, конфискација и деструкције културне баштине. Оне су биле најинтензивније у доба старог Рима, о чему, више од писаних извора, сведоче барелефи на Титовом славолуку у Риму (82. године) с представом античке поворке која у Рим доноси ратни плен опљачкан у Јерусалимском храму (70. године). Ова римска иконографија евоцирана је много векова касније (1813), у време Наполеона, на порцеланском сервису из Севра, на коме је приказана транслокација трезора из Ватикана у Лувр. Ови примери показују сталну употребу иконографског језика у разматрању теме заплене уметничких дела. У тоталитарним културама присутна је идеја о стварању *сујермузеја*, што показује да су тоталитарни режими уметност и културу схватили веома озбиљно, асимилирајући их директно у своју политику. Током Другог светског рата нацисти су украли и конфисковали 650.000 уметничких дела и литургијских предмета. Ауторка у књизи указује и на специфичан пример у Совјетској Русији – начин на који држава с пуним правом може да располаже културним благом своје земље. Бољшевичке продаје уметничких дела и литургијских предмета у иностранству, без преседана у светској музејској пракси, биле су један од извора за финансирање развоја совјетске индустрије током реализације Стаљиновог петогодишњег плана у периоду 1928–1933. г. Истраживање крађа из музеја и при-

ватних колекција показује развој криминала у вези с уметнинама – од елегантног викторијанског модела до организоване криминалне делатности.

Вандализам и иконоклазам чине још једну категорију криминалитета у вези с уметнинама. Појам иконоклазма везује се за византијску епоху иконоборства и иконоборство у доба реформације, док се појам вандализма везује за Француску револуцију. Византијски иконокласти били су усмерени на свете слике – иконе Христа, Богородице и светитеља и ова епоха завршила се победом православља. У периоду реформације, иконоклазам је усмерен на симболе католичке цркве и у њему је редефинисана улога уметности. У Француској револуцији, на мети револуционара су симболи старог режима, и они се, за разлику од реформатора, противе њиховом симболичном садржају. Нацистички иконоклазам био је усмерен на аутономију уметности и осуду стила и форме дела модерне уметности, проглашених „дегенерисаним“, када је из немачких музеја и колекција прогнано 16.000 слика модерне уметности. Талибански иконоклазам у Авганистану био је усмерен на будистичку уметност, и уопште, на све преисламске споменике, како би се спречио повратак *преисламској идолопоклонстви*. Иконоклазам и вандализам албанских екстремиста на Косову усмерен је на српске храмове и иконе и брисање трагова српског присуства на Косо-

ву. Вандализам Исламске државе је усмерен је на рушење цивилизације.

Простор Србије познат је пре свега по археолошким налазиштима и средњовековним манастирима који представљају материјалну, културну и духовну повест, од првих најсложенијих култура праисторије, преко грчке културе и дугог римског присуства, до византијске доминације и стварања српске државе, због чега кривична дела у вези с уметнинама наносе ненадокнадив губитак нашем културном идентитету. У књизи је дата дескрипција криминалитета у вези са културним добрима у Србији у периоду 2000–2014. године, која може послужити као основа за даља истраживања.

Извор: сџц.срб | <http://www.vbs.rs/>

Разговори са старцем Илијом – књига познатог руског духовника

Разговори са старцем Илијом / превела и илустрвала
Ива Бендеља ; [приредио Игњатије Шестаков]

Стари Бановци – Београд : Бернар, 2017

101 стр. ; илустр. ; 22 см

ISBN 978–86–6431–062–8

Уочи овогодишњег 62. Међународног сајма књига у Београду, из штампе је изашла књига *Разговори са старцем Илијом*. Ово издање представља још један заједнички пројекат издавачке куће „Бернар“ и српске верзије портала Православие.ру.

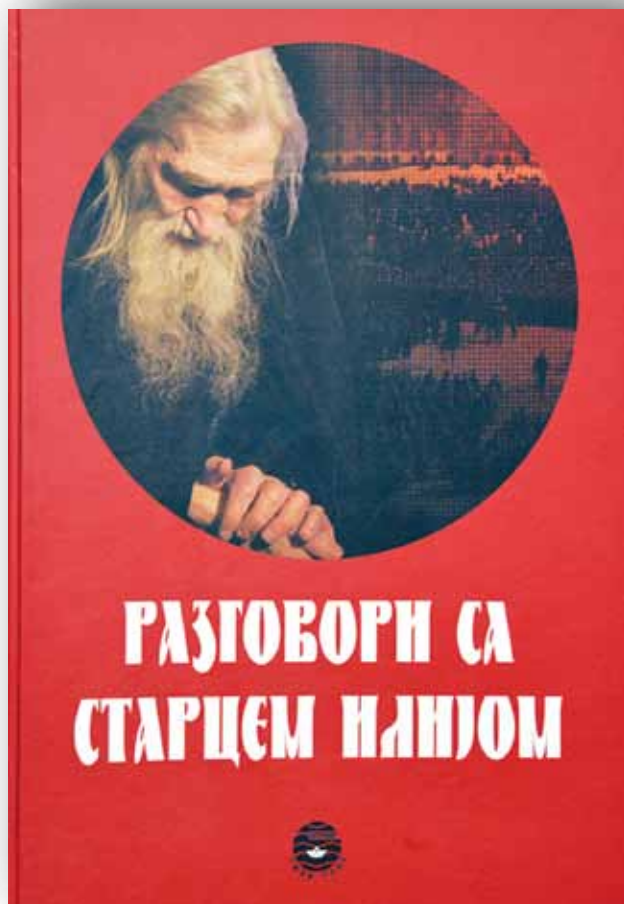
Читаоци портала већ су имали прилику да се упознају са старцем Илијом (Ноздриним) кроз беседе и интервјуе које су новинари различитих ТВ канала и радио станица водили са њим. Већина тих дијалога је ушла у овај омањи зборник.

Име Архимандрита Илије Ноздрина је добро познато како у Русији, тако и у Србији. Не тако давно, духовник је посетио Београд где се лично поклонил светимама престоног града. Издавачи су желели да овом књигом ближе упознају српске читаоце са мислима једног од најпознатијих руских духовника.

У својим беседама и интервјуима отац Илија се дотиче многих питања у вези са духовним животом и свакодневицом, која брину савременог хришћанина.

Животопис старца Илије

Старац Илија је рођен 1932. године. На монашењу је добио име Илијан, по једном од Четрдесет мученика севастијских. Од 1966. године, наредних десет

година проводи као искушеник у Псково-Печерском манастиру. Од 1976. године премештен је у руски манастир Светог Пантелејмона на Светој Гори. Крајем осамдесетих година двадесетог века добио је послушање духовника Оптинске пустиње, где је замонашен у велику схиму са именом Илија, по другом севастијском мученику. На Васкрс 2010. године унапређен је у чин схиархимандрита.

Духовник је Свјатјејшег Патријарха московског и све Русије Кирила. Схиархимандрит Илија је познат не само у Русији, Белорусији, Украјини, него и у Америци, на Светој Гори и у Грчкој.

Најважнији позив оца Илије је старање о душама, брига о људима, решавање тешких животних ситуација и проблема, али пре свега – молитва. К њему притиче народ из целе Русије, у православном свету га називају старцем. Отац Илија о себи са смирењем каже: „Ма какав сам ја старац? Ја сам само стари човек.“ Многи, који немају могућност да се лично састану са старцем, постављају му питања у писаном облику. Отац Илија добија стотине и хиљаде писама из Русије и иностранства. Понекад проналази време за разговор са новинарима, наступа у ТВ емисијама.

Оно што највише карактерише оца Илију је неизмерна љубав, љубав према људима и Богу. Сви који су се макар једном срели са старцем, сећају се његових очију и осмеха.

Извор: <http://www.pravoslavie.ru/> | <http://www.vbs.rs/>

Прур. М. П.

